

Mál nr. 162/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila: (V1) og (V2)

Heiti váttryggingar: Starfsörorkutrygging.

Gildissvið váttryggingar.

Gögn.

1. Málskot móttakið 16. maí 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V1 dags. 19. júní 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 3. júlí 2024, ásamt fylgiskjölum.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 11. júlí 2024.

Málsatvik.

Í málskoti og gögnum málsins kemur fram að M hafi ekki borist skýr svör frá V1 vegna málsins og að túlka megi það sem svo að ekki sé fallist á bótaskyldu. M gerir þá kröfu að viðurkennd verði bótaskylda erlenda tryggingafélagsins V2 úr starfsörorkutryggingu hans, vegna örorku og óvinnufærni M í kjölfar líkamstjóns sem M varð fyrir í slysi þann 12. nóvember 2023. Tryggingin var keypt af erlenda tryggingafélaginu V2 í gegnum váttryggingamiðlunina V1 þann 29. apríl 2020. Hefur M greitt iðgjöld af tryggingunni til V1. Tilkynnti M til V1 að hann hefði lent í líkamstjóni fljótlega eftir slysið. Var honum sagt að hann fengi engar bætur þar sem hann hafi slasast í umferðarslysi og að slík slys væru undanþegin skv. skilmálum tryggingarinnar. Leitaði M í kjölfar til lögmanns sem skrifað hefur V1 nokkur bréf en ekki fengið svör. Byggir M á að sú starfsörorkutrygging sem hann hafi verið með í gegnum V1, þ.e. sú trygging sem hann sótti um með umsókn sinni og hafi verið samþykkt og hann greitt iðgjald af frá upphafi til V1, hafi verið í fullu gildi er hann slasaðist. Eigi hann því rétt á bótum í samræmi við skilmála váttryggingarinnar. Byggir M einnig á því að íslensk lög gildi um trygginguna. Skv. lögum nr. 30/2004 verði skilmálum trygginga ekki breytt nema váttryggður og váttryggingartaki hafi samþykkt slíkt eða tryggingunni sagt upp með ákveðnum hætti. M kannast ekki við að slíkt hafi verið gert. Byggir M einnig á að skv. íslenskum lögum sbr. lög nr. 30/2004 og nr. 62/2019 sé váttryggjandi sá sem iðgjöldin eru greidd til. Verði V1 að sýna fram á að í byrjun váttryggingartímabilsins hafi verið samið við ákveðinn váttryggjanda.

V1 svarar málskoti þessu og vísar til þess að V1 sé með starfsleyfi sem váttryggingamiðlun og starfi eftir lögum nr. 62/2019 um dreifingu váttrygginga. V1 sé ekki váttryggingafélag. Mótmælir V1 því að M hafi ekki fengið skýr svör um réttarstöðu sína. Ekki sé tímabært að taka afstöðu til bótaskyldu vegna varanlegrar starfsörorku. Ekki verði séð að uppfyllt sé það skilyrði fyrir meðferð nefndarinnar að varnaraðili hafi hafnað kröfu M. Beri því að vísa málskotinu frá nefndinni. Einnig gerir V1 athugasemdir við að málskoti sé beint að V2 þar sem M var tilkynnt við endurnýjun tryggingarinnar á árinu 2022 að endurtryggjandi er erlenda váttryggingafélagið V3 (sem ekki er varnaraðili í þessu málskoti) í stað V2. Málskotinu sé því beint að röngum aðila. V1 vísar til þess að við endurnýjun tryggingarinnar á árinu 2021 hafi verið tilkynnt um breytingu á skilmálum. Í 11 tl. kemur fram að öll slys sem hinn tryggði verður fyrir í skráðu ökutæki séu undanskilin, enda sé hann þegar tryggður í ökutækjetryggingunni. Einnig kemur fram að þetta eigi bara við um bætur vegna tímabundinnar algerrar örorku. Í ljósi þess hve stutt er liðið frá umræddu slysi og ekki liggja fyrir upplýsingar um varanlegar afleiðingar þess fyrir fyrir starfsörorku M er ekki tímabært að taka afstöðu til bóta fyrir varanlega starfsörorku.

Í viðbótarathugasemdum M mótmælir hann því sem röngu að aðilaskipti hafi orðið að tryggingunni eftir að tilkynning um endurnýjun var send M árið 2022. Í bréfgri tilkynningu V1 til M frá 2022 kemur fram að endurtryggjandi sé nú V3 í stað V2. Í samræmi við orðalag tilkynningarinnar byggir M á að hann hafi með réttu mátt líta svo á að breytingar á endurtryggjanda fælu ekki í sér breytingu á váttryggingarsamningi hans eða réttarstöðu gagnvart V2. Í því samhengi vísar M til orðabókarskilgreiningar hugtaksins „endurtryggjandi“ og skilgreiningar á hugtakinu í fræðiriti. V2 verði að bera hallan af því að hafa ekki kveðið skýrar á um fyrirhugaðar breytingar á réttarstöðu aðila og að skýrs samþykkis M hafi verið aflað. Fyrir þá sök, ber V2 enn hina endanlegu váttryggingaráhættu og er réttur aðili að þessu máli. Vísar M til fyrirbyggjandi lækisfræðilegra gagna

og telur nægileg gögn til staðar til að álykta að M sé varanlega ófær að sinna sínum fyrri störfum. Taka verði til greina úrskurðarkröfur M um bætur fyrir tímabundið og varanlegt tjón.

Í viðbótarathugasemddum V1 kemur fram að í framhaldi umsóknar M um starfsörorkutryggingu V2 hafi verið gefið út tryggingarskírteini þann 29. apríl 2020 þar sem tiltekið er að vátryggingarsamningurinn væri tryggður af V2. Gildistími tryggingarinnar var takmarkaður við eitt ár eða frá 29. apríl 2020 til 28. apríl 2021. Að óbreyttu hefði því vátryggingin runnið út hefði ekki komið til endurnýjunar. Hún átti sér stað á árinu 2021 og framlengdist vátryggingarsamningurinn til 28. apríl 2022. Við endurnýjun árið 2022 var samhliða tilkynnt um að vátryggingarsamningurinn væri eftirleiðis tryggður af V3 í stað V2 og að skilmála megi sjá á heimasíðu V1. Með greiðslu M á iðgjöldum komst vátryggingarsamningur á en réttarsambandi M og V2 lauk samhliða. Engin skuldaraskipti áttu sér stað eins og M heldur fram. Er engum vátryggingarsamningi til að dreifa milli M og V2. Óumdeilt sé að á slysdegi var starfsörorkutrygging í gildi sem tryggð var af V3. Í skilmálum þeim sem um trygginguna gilda kemur skýrt fram að bætur vegna algerrar varanlegrar örorku og hlutfallslegrar varanlegrar örorku greiðast ekki fyrr en tólf mánuðir eru liðnir frá þeim degi sem líkamstjónið átti sér stað. Ekki er því tímabært að taka afstöðu til kröfu hans um bætur fyrir varanlega örorku.

Álit.

Af gögnum málsins verður ráðið að ágreiningur þessa máls lýtur að því í fyrsta lagi hvort í gildi hafi verið vátryggingarsamningur milli M og V2 er hann lenti í slysi á bifhjóli þann 12. nóvember 2023. Í öðru lagi hvort hann eigi rétt á bótum úr starfsörorkutryggingu hjá V2 vegna varanlegrar örorku og/eða tímabundinnar algerar örorku. Óumdeilt er að vátryggingarsamningur komst á milli M og V2 með milligöngu V1 hinn 29. apríl 2020. Um var að ræða starfsörorkutryggingu sem felur í sér dánarbætur, bætur fyrir algera og varanlega örorku, bætur vegna varanlegrar hlutfallslegrar örorku og bætur fyrir tímabundna algera örorku. Þá liggur fyrir að gildistími vátryggingarinnar var eitt ár, frá 29. apríl 2020 til 28. apríl 2021. Að loknu því tímabili og með greiðslu M á iðgjöldum til V1 var vátryggingin endurnýjuð til eins árs. Samhliða tilkynningu um endurnýjun vátryggingarinnar var M með tölvupósti dags. 16. mars 2021 tilkynnt um breytingar á skilmálum tryggingarinnar. Þar á meðal var sú breyting að öll slys sem hinn tryggði verður fyrir í skráðu ökutæki eru undanskilin. Á þetta við um bætur vegna tímabundinnar algerar örorku.

Hefur V1 borið fyrir sig að M sé að beina málskoti sínu að röngum aðila þar sem á slysdegi var í gildi vátrygging hjá V3 en ekki V2. Í 79. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga er að finna ákvæði sem fjalla um endurnýjun slysa- eða sjúkratrygginga eða breytingu á skilmálum. Í 1.mgr. segir: „Nú á slysa- eða sjúkratrygging að gilda í tiltekinn tíma, eitt ár eða lengur, og félagið hyggst ekki framlengja vátrygginguna fram yfir þann tíma og skal það þá tilkynna vátryggingartaka það í síðasta lagi tveimur mánuðum áður en vátryggingartímabilið er á enda. Að öðrum kosti framlengist vátryggingartímabilið um eitt ár.“ Í 2. mgr. kemur fram að félagið geti einungis neitað að endurnýja slíka vátryggingu þegar fyrir liggja sérstakar ástæður. Við höfnun á endurnýjun skal vátryggingafélag skýra vátryggðum frá möguleikum á því að leggja ágreining fyrir úrskurðaraðila samkvæmt lögum um úrskurðaraðila á sviði neytendamála. Þá eiga þessar reglur ekki við ef ótvírætt er af vátryggingarsamningi að vátrygging skuli falla úr gildi þegar vátryggingartímabilinu lýkur. Eins og fram kemur í fyrrgreindum ákvæðum laga um vátryggingarsamninga gilda um það sérstakar formreglur ef vátryggingafélag hyggst ekki framlengja vátryggingu. Ekki verður talið að sú undantekning eigi við um vátryggingarsamning M að ótvírætt hafi verið að vátryggingin skuli falla úr gildi þegar vátryggingartímabilinu lauk enda hafði tryggingin verið endurnýjuð a.m.k. einu sinni eftir upphaflegt vátryggingartímabil. Af ódagsettu bréfi sem V1 sendi M vegna endurnýjunar á starfsörorkutryggingu 29.04.2022 verður ekki ráðið að vátryggingafélagið V2 hafi verið að segja upp vátryggingu M eða verið að hafna að endurnýja hana. Í bréfinu er undir liðnum „breytingar á skilmálum“ talað um að endurtryggjandi sé nú V3 í stað V2. Tekur nefndin undir með M að orðalagið „endurtryggjandi“ sé hér sett fram á villandi hátt enda kemur fram í yfirlýsingu sem er hluti af vátryggingabeidni að tryggingin sé 100% trygging hjá V2 sem þjónustuð er að fullu af vátryggingamiðluninni V1. Hið sama kemur fram í þágildandi skilmála vátryggingarinnar. Réttara hefði því verið að vísa til V2 sem vátryggingafélags. Verður með vísan til framangreinds ekki talið að vátryggingafélagið V2 eða V1 fyrir hönd þess hafi farið eftir fyrirmælum 79. gr. laganna þegar M var tilkynnt um að V3 yrði vátryggingafélag í stað V2. Bar það orðalag ekki með sér að V2 væri að hafna endurnýjun starfsörorkutryggingar M eða á annan hátt að segja upp vátryggingu M. Þá var M ekki í bréfinu skýrt

frá möguleikum á að leggja ágreining fyrir úrskurðaraðila. Er V2 því enn bundið af váttryggingarsamningi sínum við M enda liggja ekki fyrir í gögnum málsins skýr uppsögn V á váttryggingarsamningi M né rétt tilkynning um að V2 hugðist ekki framlengja váttrygginguna. Verður í álitinu þessu ekki tekið afstaða til þess hvort einnig sé til staðar váttryggingarsamningur við V3 enda beinist málskot þetta ekki að því váttryggingafélagi.

Verður þá vikið að því hvort M eigi rétt á bótum úr starfsörorkutryggingu sinni hjá V2 vegna varanlegrar örorku og/eða tímabundinnar algerar örorku. Í 4. mgr. 79. gr. laga um váttryggingarsamninga kemur fram að vilji félagið breyta skilmálum váttryggingarinnar við endurnýjun skuli það, um leið og krafið er um iðgjald fyrir næsta váttryggingartímabil, afhenda váttryggingartaka hina nýju skilmála og gera grein fyrir þeim breytingum sem orðið hafa frá fyrri skilmálum. Breytingar sem ekki er gerð grein fyrir með þessum hætti getur félagið ekki borið fyrir sig. Af gögnum málsins verður ekki annað ráðið að V1 f.h. V2 hafi tilkynnt M um breytingar á skilmálum er varða undanþágu vegna slysa sem hinn tryggði verður fyrir í skráðu ökutæki í samræmi við fyrrgreint ákvæði laganna. Á M því ekki rétt á bótum úr starfsábyrgðartryggingu sinni hjá V2 vegna tímabundinnar algerar örorku enda er óumdeilt að slys hans hafi orðið vegna skráðs ökutækis. M hefur einnig gert kröfu um viðurkenningu á rétti sínum til bóta vegna algerrar varanlegrar eða hlutfallslegrar varanlegrar örorku. Fram kemur í athugasemdum V1 til nefndarinnar ekki sé tímabært að taka afstöðu til kröfu hans um bætur fyrir varanlega örorku þar sem slíkar bætur greiðast ekki fyrr en tólf mánuðir eru liðnir frá þeim degi sem líkamstjónið átti sér stað. Í 4. gr. samþykktar fyrir nefndina frá 1. janúar 2022 kemur fram að skilyrði fyrir meðferð nefndarinnar er að varnaraðili hafi hafnað kröfu M eða ekki tekist að leysa málið með sátt innan fjögurra vikna frá því M lagði málið og nauðsynleg gögn fyrir viðkomandi váttryggingafélag. Hefur kröfu M um bætur vegna algerrar varanlegrar örorku eða hlutfallslegrar varanlegrar örorku ekki verið hafnað af hálfu V2 enda greiðast slíkar bætur ekki fyrr en tólf mánuðir hafa liðið frá þeim degi sem líkamstjónið átti sér stað. Þar sem ekki eru liðnir tólf mánuðir frá því líkamstjónið átti sér stað liggur engin höfnun á kröfu M fyrir. Er þeim þætti því vísað frá nefndinni. Með vísan til alls framangreinds á M ekki rétt á bótum vegna tímabundinnar örorku úr starfsörorkutryggingu sinni hjá V2.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta vegna tímabundinnar örorku úr starfsörorkutryggingu sinni hjá V2.

Reykjavík, 22. ágúst 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir